

ГЕОРГИ РУСАФОВ
СЛЪНЧО, МЕСЕЧКО И
ПЕТЛЪО

chitanka.info

Преди много, много години някъде сред небесните простори живели трима братя. Слънчо, Месечко и Петльо. По-малките братя — Месечко и Петльо — като всички палави момчета по света, често се спречквали за туй-онуй. Но колкото пъти ставало това, случвало се все така, че начаса при тях дотичвал изневиделица големият им брат Слънчо и кога с добро, кога със зло бързо ги помирявал. Затуй съседите никога не чули сериозна свада между братята, нито пък някога нечие любопитно око зърнало раздор и кавга в техния мъничък дом.

Тримата братя преживели така все в мир и сговор дълги години. Ала веднъж Слънчо повикал Месечко и Петльо при себе си, погалил нежно рошавите им руси глави, па им казал:

— Братлета мои, досега ние не сме се разделяли нито за един ден; винаги тримата си живеехме в дома, който ни остави нашият татко. Но утре рано-рано аз ще ви напусна и ще тръгна на далечен път, където ще се бавя цяла година. През туй време вие ще останете тука самички... Братко Месечко, докато аз скитам по незнайните страни, грижи се пак добре за нашето звездно стадо, както си се грижил добре за него до днес! А ти, братленце Петленце, поддържай все така грижовно домакинството ни, та брат ти Месечко и занаят да е чист, изпран и когато се връща уморен със стадото от паша, да намира всякога у дома сладка вечеря, приготвена от твоята братска ръка... Правете това, братя, мирно, без крамоли, без битки, че скарате ли се, направите ли с кавгите си мирната ни къща за смях пред света, ще се случи така, та вече никога няма да се съберем заедно, навеки ще останем разделени!...

Още Слънчо не бил довършил поръките си, Месечко излязъл пред него, тупнал се гордо по гърдите, вирнал нагоре чипото си носле и се провикнал:

— Не се кахъри за туй нещо, бате Слънчо, нали аз оставам тука, всичко у дома ще върви и без тебе като по мед и масло... Я погледни колко съм порасъл, само една педя не ми стига, за да се изравня с тебе!

И той се надул така, че заприличал от важност на голямо кълбо.

— А ти, братленце Петленце, какво ще ми кажеш за раздяла? — попитал Слънчо Петльо, като преместил засмения си поглед от Месечко към него.

Петльо сякаш само това чакал — хвърлил се в прегръдките на Слънчо, притиснал се до силните му гърди, изхлипал:

— Знам само едно, бате Слънчо, че докато те няма при нас, ще ми бъде много, много мъчно за тебе; нали, откакто помня, ти си ни бил и баща, и майка!... Затуй върви, където има да ходиш, но се върни по-скоро у дома, че иначе ще умра без тебе от мъка!

За да скрие от двете момчета насълзените си очи, Слънчо побързал да се отдалечи от тях — уж да се потегне за далечния път. И на другия ден, докато Месечко и Петльо още спели, той се измъкнал тихомълком от дома и запитал, неизпратен от никого, със свито сърце по непознатите пътища на широкия, пълен с тайни свят...

Слънчо бил вече далече от родния дом, когато там първи се пробудил Петльо. По кахърното си сърце и по помръкналата без светлоликия му брат стая момчето веднага се досетило какво е станало. Домъчняло му много, че обичният му брат си е заминал от дома, без да му се обади. Дори си поплакал от мъка в завивките. Ала щом си спомнил поръката на Слънчо, Петльо скочил на крака и се захванал бързо да приготви нещо за Месечко, преди оня да е тръгнал със звездното стадо към Небесните ливади... Загърнал му прясно сирене в лозови листа. Напълнил му чифт похлупци със сол и пипер. Завил му в шарена кърпа голям комат хляб. Наместил всичко грижливо в овчарската торбичка на Месечко и едва тогава пристъпил към леглото, дето младият овчар похърквал тихо, унесен в сладък утринен сън.

— Хайде, бате Месечко, ставай — откога звездите чакат да ги изведеш на паша!... — побутнал той лекичко сънливеца.

— М-м-м-м... — размърдал се Месечко, но не се събудил, а се обърнал на другата страна и захъркал по-силно, по-сладко.

Петльо го побутнал втори път. Месечко пак се размърдал, пак измърморил нещо неразбрано и пак захъркал. Това се повторило няколко пъти. И едва когато Петльо напръскал лицето на сънливия овчар със студена вода, оня се стреснал, отворил очи.

— Защо ме будиш, хлапако! — викнал сърдито Месечко, като видял усмихнатото лице на малкия си брат, надвесено над него. — Сляп ли беше, да не видиш как сладко бях заспал!

— Не ми се сърди, братко — отвърнал кротко Петльо. — Видях как сладичко спеше и много ми беше жал да те събудя, но нали знаеш какво ни поръча вчера на двамата бате Слънчо?

— Какво? — наежил се още повече Месечко.

— Ами това — докато него го няма, ти да пасеш звездите, а аз през туй време, както досега, да се грижа за домакинството... Погледни, приготвил съм ти всичко за пладнуване в овчарската ти торба; остава само да изведеш стадото в Небесните ливади, че откога горкичките звезди са блейнали за паша!

Но Месечко се прозинал гръмогласно и отсякъл:

— Не, тая работа няма да я бъде повече!... Ще се редуваме — днес ще ги пасеш ти, а аз ще остана тука да се грижа за домакинството; утре пък ще останеш ти у дома, а аз ще изляза със звездите...

— Ами нали бате Слънчо нареди... — опитал се Петльо да вразуми Месечко.

Но свадливият брат кипнал, почервениял като презрял домати от гняв, скочил от леглото, тупнал страшно с крак:

— Млък, да не съм чул нито дума повече от устата ти, хлапако!... Сега аз съм най-старият у дома и мене ще слушаш, моята воля ще се изпълнява! Хайде, не се май повече, а изведи стадото, че ми пречи на спането с блеенето си!

За да не стигнат до по-голяма свада, Петльо преглътнал обидата, метнал през рамо приготвената за Месечко овчарска торба, грабнал захвърления в един ъгъл пастирски кривак и изтичал към кошарата, дето запрените изгладнели звезди блеели все по-жално и по-милно. Отворил вратите на кошарата, звездите се изсипали като златно просо навън и хукнали презглава към Небесните ливади, сподирени от новия овчар.

Дивно хубави били тези ливади!

Всичко в тях било синьо.

Синя била високата росна трева, която се люлеела като развълнувано синьо море надлъж и нашир, додето поглед стигал. Сини били пенливите поточета, над които подскачали в лудешко хоро сини водни кончета.

Сини били работливите пчели, дето жужукали без отдых сред сините благоуханни цветя. Сини били птиците, които извивали до премала сладките си кръшни песни, потулени в бухнатите сини храсталаци.

О, всичко, всичко в просторните Небесни ливади било синьо, синьо, синьо!...

Когато в това синьо тревисто море се пръснали да пасат докараните от Петльо звезди, те затрептели в росната трева като златни светулки. И под тяхното сияние ливадите добили нова прелест, нов чар... Всичко това, ведно със сладките птичи песни и медногласния ромон на звънчетата върху шиите на звездите прогонили бързо мъката, с която Петльо подкарал от дома звездното стадо на паша. Тъгата по заминалия Слънчо, дето през целия път плувала в очите му, се разпиляла. Сърцето му се изпълнило с радост, на устните му цъфнала щастлива усмивка. И Петльо сам не усетил кога надул гърло и кога се провикнал към Месечко, като че ли оня бил някъде наблизко и щял да го чуе:

— Кукуригуууу, братко Месечко, вече не ти се сърдя, че погази поръката на бате Слънчо и ме изпрати да паса днес нашето звездно стадо!... Ако бях останал у дома, щях да се пукна от мъка по заминалия братец, а тука е така хубаво, така весело... Кукуригуууу!

След туй развеселеното момче извадило от пазвата си една сребърна цафара, долепило я до устните си, засвирило. От тънката свирка рукнали в надпревара игриви звуци. Те се понесли като рояк палави врабци над тревите. Сборичкали се закачливо с песните на птиците. Затрептели в чудна хармония с хлопота, който ръсели златните звънчета на унесените в паша звезди и не спрели целия ден — играли, лудували, веселили чак до тъмно сърцата на всичко живо...

Била вече късна вечер, когато Петльо прибрал сребърната си свирка и подкарал ситото стадо към дома. Из пътя младият пастир подскачал пъргаво подир звездите и си бърборел сам на себе си:

— В къщи Месечко вече е сложил софрата и ме чака да се върна... На софрата дими в голямата зелена паница бобена чорбица, дъхти сладко на джоджен и мерудия, ухае току-що изваденият от пещта кукурузник... Както съм изгладнял, ще изсърбам до дъно паницата с боб и ще излапам половината от кукурузника. Бате Месечко ще ме гледа как лапам, ще ми се радва и при всеки залък ще ме подканя: „Хапни си, хапни си още, братко — работил си днес, заслужил си храната!“ После ще излезем на чардака, па ще викнем да запеем. Съседите ще ни чуят, ще си кажат: „Хубаво, сговорно си живеят тези братя; блазя им!“ И щом бате Слънчо след време се върне от далечния път, всички ще му разкажат как задружно сме си живели, докато него го

е нямало у дома. Той ще слуша, ще поглежда с топлите си очи към нас и ще се радва, радва, радва!...

Но едно си мислел овчарят, друго намерил у дома.

Сутринта, щом Петльо извел звездното стадо на паша, Месечко се завил отново презглава и веднага пак заспал. Спал, спал — събудил се от втория си сън чак на пладне и едва тогава се измъкнал от завивките. Ала не станал да приготви топла вечеря за брат си, а само излапал де каквото се намирало за ядене из долапите. Сетне пак легнал, сгушил се като копринена буба в пашкул и пак сладко-сладко захъркал.

Така прекарал в леност целия ден.

Затуй, когато се върнал, Петльо не намерил у дома нищо от онова, за което си мечтаел из пътя. В къщи не го чакала нито сложена софра, нито димяща зелена паница със сладка бобена чорбица, нито току-що изваден от пещта дъхав кукурузник. А Месечко — ах, Месечко си лежал безгрижно в леглото и хъркал така гръмогласно, сякаш преди да легне, не бил подгънал крака от работа цели три дни и три нощи!

Всичко това натъжило много уморения и гладен Петльо. Чак сърцето го заболяло от мъка, че сутринта брат му, кажи-речи, го изгонил от дома, а сега на — не се погрижил да му приготви нещичко за ядене, дори излапал сам всичко, скътано отпреди за пояжбина из долапите, и овчарят ще трябва да си легне гладен!... Но щом се свил в завивките и сънят погалил натежалите му от умора клепки, добродушният Петльо пак простил всичко на лошия си брат и вече в просъница пошепнал:

— Ех, няма какво толкова да се сърдя, за една нощ не се умира без ядене!... А като си остана утре в къщи, хем ще си хапна до насита, хем ще покажа на Месечко как се посреща у дома овчар — няма да му липсва нищо на софрата, когато се завърне уморен!

Ала пак не станало така, както си мислел и желаел Петльо...

На другия ден — още съмнало не съмнало както трябва — откъм леглото на Месечко се разнесли жални стенания:

— Оооох!... Оле-лeeee!... Оооох!... Оле-лeeee!

— Какво ти е, братко? — скочил Петльо на крака и се спуснал разтревожен към леглото на Месечко. — Защо стенеш така жално?

— Оооох, болен съм, братленце Петленце... Много съм болен!... Оле-леее, не мога да се мръдна от леглото, умирам от болки в корема! — застенал и заохкал още по-силно, още по-жално Месечко, като

зърнал загриженото лице на Петльо над себе си. — Оле-леее, как ще се замъкна такъв болен-неволен със стадото чак в Небесните ливади, умът ми не побира!... Оооох!

Домъчняло на Петля от жалните вопли на брат му и току рекъл:

— Е, щом си болен, братко, никъде няма да ходиш, ще си останеш и сега у дома — аз ще изведа пак стадото на паша, пък ти полежи, за да оздравееш по-скоро... Нали затуй сме братя — да си помагаме в нужда!

И както казал Петльо, така направил. Оставил Месечко да лежи, а сам, като предния ден, пуснал звездното стадо от кошарата и бързо го подгонил към Небесните ливади. Ала наред пътя видял, че в залисията си с болника е забравил в къщи цафарата си, и решил:

— Няма що, ще се върна да си я взема — иначе, както съм гладен, не знам как ще прекарам цял ден и без свирня!...

Докато припкал към дома за свирката си, Петльо все си шепнел:

— Добре стана, дето ще прескоча пак до къщи — сигурно сега там братчето ми се мята в огън на леглото и изгаря за капчица вода!

Ала като стигнал до дворната врата, какво да види!... Целият двор пред къщата кънтял от гълчавата на орляк весели съседски деца. Всички скачали, боричкали се, гонели се из двора и вдигали такава врява, че цялата махала трещяла от гласовете им. И сред тях най-палавият, най-пъргавият, най-гласовитият бил тазсутрешният болник, брат му Месечко.

Първия миг Петльо не повярвал на очите си. Дори ги потъркал: „Дали не сънувам, майко мила!... Та нали само преди час оставих братлето си да се мята в леглото от болки като риба на сухо, а сега...“

В туй време при Петльо долетял Месечко, запъхтян като ковашки мях от игра. И щом спрял до слисаното момче, което още търкало очите си, той се развикал срещу него:

— Къде си оставил звездите без пазач, хлапако? Марш скоро при тях!

Но Петльо, възмутен от измамата на брат си, тоя път се опънал:

— Никъде няма да ходя!... Щом само си се преструвал тая заран на болен, върви ти със звездите — аз няма да върша работата на мързеливците!

При тези думи Месечко почервенял от главата до краката. Надул се целият от гняв и важност, па ревнал още по-громко над Петля:

— Каквоооо... мене ли наричаш мързеливец, хлапе недорасло?! Чакай да те науча друг път да не обиждаш по-стар брат.

И разтрепераната му от ярост десница се дигнала срещу малкия брат.

— Искаш да ме биеш ли? — дръпнал се ужасен Петльо! — Само това не смей да сториш — виж колко свят ни гледа! Забрави ли поръката на бате Слънчо?

Но побеснелият от гняв Месечко вече нищо не виждал, нищо не чувал. И докато Петльо да се усети, десницата се стоварила с все сила върху лицето на ужасеното момче.

Същия миг се случило нещо страшно... Още не била заглъхнала плесницата, изневиделица над братята слетяла грозна вихрушка. С писък и жален вой тя прегърнала оскърбеното момче. Изтръгнала го от ръцете на разярения Месечко и се изгубила с него в синята далечина...

Изгубили ума и дума от това, което видели, всички съседски деца напуснали двора и се пръснали като подгонени от ястреб пилци кой накъдето види. Само Месечко останал да стърчи сам-самичък. И едва тогава разбрал какво е сторил... Спомнил си предупреждението на Слънчо, па викнал нататък, където вихрушката отнесла малкия му брат:

— Върни се, братленце Петленце!... Прости ми, мили братко, сгреших!... Върни се, братленце Петленцееее!...

Ала никой не отвърнал на жалния му зов, защото в туй време Петльо бил вече напуснал небесните простори и се носел върху невидимите крила на вихрушката нататък, дето в далнините примигвали весело светлинките на далечната земя. Това, което ти разказах, мое момче, се е случило отдавна, много отдавна. Ако ти кажа, че оттогава над земята са прогромолили конете на хиляда години, ти ги умножи сто пъти по сто и пак няма да сгрешиш... През туй време Петльо се заселил в двора на един работлив стопанин. Отгледал си там челяд, заживял с потомството си при хората. Будел рано работните люде и те го гледали като писано яйце. И него, и потомците му.

Но любовта на Петльо към добрия му брат Слънчо никога не угаснала. Затуй и днес всяка сутрин — усети ли, че Слънчо е тръгнал да го търси — Петльо тутакси изплясква с криле, вдига гиздавата си глава към небесните висини и бурно се провиква:

Ку-ку-ригууу, бате Слънчо!

*Ето ме!... Тук съм! Тук събъъм!
Ку-ку-ригууууу!...*

Сетне през целия ден, докато Слънчо броди по небето, Петльо час по час все пляска с криле, все дига глава към милия си брат, все се провиква:

Ку-ку-ригууууу!...

А вечер — поеме ли Слънчо пътя зад планините — Петльо бързо се прибира в къщичката си. Не иска дори да зърне лошия Месечко, който по туй време на свой ред започва да броди по небесната шир, за да намери Петльо и да измоли от него прошка.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.